

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/KBO/2008/212

BETREFT: verschil in bijdrage naargelang de woonplaats van de ouders.

1 PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 19.09.2008

1.2 Verzoeker

ouder

1.3 Verweerder

Gemeentebestuur vertegenwoordigd door

- Schepen van Onderwijs;
- Gemeentesecretaris.

1.4 CZB

Bij e-mailbericht van 19 september 2008 zendt de vragende partij haar vraag aan het secretariaat van de Commissie.

Op 8 oktober wordt de vraag aan verwerende partij overgemaakt die bij aangetekend schrijven van 23 oktober 2008 een verweerschrift zendt.

Bij schrijven van 27 oktober 2008 nodigt het secretariaat de partijen uit voor de zitting van 8 december 2008 en wordt het verweerschrift aan verzoekende partij bezorgd.

2. INHOUD van de VRAAG:

Een ouder vraagt of het toegelaten is dat een gemeente voor activiteiten tijdens de schooluren en buiten de schooluren aan ouders die niet in de gemeente wonen meer aanrekent dan aan ouders die wonen in de gemeente waar de school gelegen is.

Concreet gaat het om volgende activiteiten:

a) schoolse activiteiten:

- zwemmen: gratis voor kinderen uit de gemeente, 1 euro per beurt voor kinderen van buiten de gemeente;
- groenklassen: 41 of 37,50 (voor kroostrijk gezin) euro voor kinderen uit de gemeente tegenover 57,50 euro voor kinderen van buiten de gemeente (ongeacht samenstelling gezin): in vergelijking met de prijs die aangerekend wordt voor een kroostrijk gezin bedraagt het verschil voor verzoeker 20 euro;
- zeeklassen: 72 en 60 (kroostrijk gezin) euro voor kinderen uit de gemeente tegenover 98 euro voor kinderen van buiten de gemeente: het verschil bedraagt voor verzoeker 38 euro;
- sneeuwklassen: 322 en 297 (kroostrijk gezin) euro voor kinderen uit de gemeente tegenover 460 euro voor kinderen van buiten de gemeente: het verschil bedraagt 163 euro.

b) buitenschoolse activiteiten:

- middagopvang: 0,70 en 0,45 euro voor kinderen uit de gemeente tegenover 1 euro voor

kinderen van buiten de gemeente: verschil voor verzoeker: 0,55 euro per kind;
- avondopvang: 1 en 0,75 euro tegenover 1,20 euro: verschil voor verzoeker 0,45 euro per kind.

Voor een gezin van drie kinderen die van die dienstverlening gebruik maakt komt dit neer op een meerprijs van 540 euro per jaar.

Ter zitting stelt verzoeker dat de regeling met betrekking tot groen-, sneeuw- en bosklassen niet in de schoolbrochure opgenomen is en dat er hierover geen overleg was in de schoolraad. De aankondiging ervan gebeurde enkele maanden nadat het schooljaar is gestart. De problematiek werd al vroeger aangekaart en doorgegeven aan het gemeentebestuur waar de juridische dienst het zou onderzoeken. Tot op heden werd hierover niet bericht.

3. STANDPUNT van VERWERENDE PARTIJ

Verwerende partij stelt dat de tarieven die de gemeenteraad vastgelegd heeft al aanzienlijk laag worden gehouden, omdat het gemeentebestuur een groot deel van de kosten op zich neemt. Doordat het verschil in tarieven bekostigd wordt met het belastingsgeld van de inwoners van de gemeente meent verwerende partij dat enkel de inwoners van de gemeente van de bijkomende korting kunnen genieten. Zij beroept zich hiervoor op de gemeentelijke autonomie.

Verwerende partij wijst erop dat over het schoolreglement en de bijdrageregeling in de participatieraad afspraken worden gemaakt en dat een leerling pas kan ingeschreven worden wanneer de ouders met het pedagogisch project en het schoolreglement instemmen. Verwerende partij meent dat zij als gemeente voor de voor- en naschoolse opvang en de maaltijden een onderscheid kan maken tussen de leerlingen die buiten de gemeente wonen en leerlingen die in de gemeente zelf wonen. Het gaat om een dienstverlening naar de ouders toe waarvan ouders kunnen beslissen om er al dan niet gebruik van te maken.

Aan alle leerlingen wordt één jaar gratis schoolzwemmen aangeboden en de kinderen van het buitengewoon lager onderwijs krijgen gratis toegang tot het zwembad. De toegangstarieven (voor het zwembad) worden vastgelegd door een VZW. De groenklassen worden door een paracommunale vzw beheerd die dezelfde principes als de gemeente hanteert.

Ter zitting doet verwerende partij nog gelden dat:

- de gemeente ook voor de vrije scholen tussenkomt in het kader van de sociale voordelen (tussenkomst in de personeelskost voor toezicht (monitoren) en onderhoud (kuisploeg refter);
- ouders aan de school betalen en de school doorstort aan de gemeente;
- 6 op de 10 leerlingen van buiten de gemeente afkomstig is.

4 ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur: 8 december 2008, 13.00 uur.

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

4.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter;

Walter Cools, Hilde Timmermans, Jean Dujardin en Bengt Verbeeck, leden.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

- directeur;

- gemeentesecretaris.

4.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

5 ADVIES VAN DE COMMISSIE

5.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Artikel 27

In de door de gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen er bijdragen worden gevraagd voor kosten die gemaakt worden om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

De lijst met materialen die bij gebruik kosteloos ter beschikking dienen gesteld te worden om de eindtermen te realiseren of de ontwikkelingsdoelen na te streven, vormt een bijlage 1 bij dit decreet.

Artikel 27bis

§ 1. Het schoolbestuur kan aan de ouders een bijdrage vragen voor:

1° activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor het realiseren van de eindtermen of het nastreven van de ontwikkelingsdoelen;

2° verplichte materialen die niet begrepen zitten onder artikel 27 en waarvan de ouders het te besteden bedrag niet zelf kunnen bepalen;

3° meerdaagse extra-muros activiteiten.

§2. Het maximumbedrag van de bijdrage in §1, 1° en 2°, wordt als volgt bepaald:

- voor het kleuteronderwijs: 20 euro;

- voor het lager onderwijs: 60 euro.

Deze bedragen zijn van toepassing vanaf het schooljaar volgend op de goedkeuring van het decreet nieuwe financiering leerplichtonderwijs.

.....

§3 ..

§4. Vanaf het schooljaar volgend op de goedkeuring van het decreet nieuwe financiering leerplichtonderwijs, mag er in het kleuteronderwijs geen bijdrage meer worden gevraagd voor meerdaagse extra-muros activiteiten.

Vanaf het schooljaar volgend op de goedkeuring van het decreet nieuwe financiering leerplichtonderwijs, bedraagt de bijdrage voor meerdaagse extra-muros activiteiten maximaal 360 euro voor het volledige lager onderwijs.

Artikel 27ter

§1. De kosten die niet vervat zitten in artikel 27bis, §1, zijn niet onderworpen aan de maximumfactuur. Deze kosten worden kenbaar gemaakt in de bijdrageregeling. De gevraagde kostprijs moet steeds in verhouding zijn tot de geleverde prestatie.

§2. Na overleg binnen de schoolraad legt het schoolbestuur de lijst vast van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, zoals bepaald in artikel 27bis en §1 van dit artikel evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

§3. Vragen in verband met de toepassing van de beginselen vermeld in de artikelen 27, 27bis en 27ter en klachten in verband met inbreuken op deze beginselen kunnen door iedere belanghebbende ingediend worden bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur, bedoeld in artikel V.21 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek.

Artikel 37

§1. 1. Een schoolbestuur moet, met uitzondering van de ziekenhuisscholen, voor elk van zijn scholen met toepassing van de regelgeving inzake medezeggenschap een schoolreglement opstellen dat de betrekkingen tussen het schoolbestuur en de ouders en leerlingen regelt.

§3. Voor het lager onderwijs bevat het schoolreglement ten minste de volgende elementen:

1° het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de interne beroepsmogelijkheden;

2° de procedure volgens dewelke getuigschriften basisonderwijs worden toegekend en de procedure volgens dewelke een beroep kan ingediend worden tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift basisonderwijs;

3° bepalingen in verband met onderwijs aan huis;

4° richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen;

5° afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten;

6° geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse Gemeenschap en de rechtspersonen die daarvan afhangen;

7° de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27, § 3 (*lees nu: art. 27bis en 27ter, §1*);

8° de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld.

§4. De inrichtende macht informeert de ouders schriftelijk over het schoolreglement voorafgaand aan de eerste inschrijving van hun kind en bij elke wijziging van het reglement.

Artikel 76

Ieder schooljaar krijgen de schoolbesturen een werkingsbudget voor de werking, de uitrusting, het groot onderhoud van hun scholen, voor het werken aan rationeel energiegebruik in hun scholen en tegemoet te komen aan de kosteloosheid als vermeld in artikel 27.

Bij de aanwending van het werkingsbudget moet ieder schoolbestuur rekening houden met een gelijke behandeling van al zijn gefinancierde of gesubsidieerde scholen en van al zijn leerlingen.

* Decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad.

Art. 17. De schoolraad heeft ten behoeve van al het personeel, leerlingen en ouders een communicatie- en informatieplicht over de wijze waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent.

Art. 21. De inrichtende macht overlegt met de schoolraad over

1° het opstellen of wijzigen van

a) het schoolreglement;

b) de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de regeling inzake de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend, voor zover deze

regelingen niet zijn opgenomen in het schoolreglement;

.....

* Decreet van 30 november 2007 betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau.

Afdeling I. - Sociale voordelen

Art. 4. De bepalingen van deze afdeling zijn van toepassing op het gefinancierd en gesubsidieerd basis- en secundair onderwijs.

Art. 5. De gemeenten die sociale voordelen verlenen aan scholen van het eigen schoolbestuur, zijn verplicht dezelfde voordelen toe te kennen aan de scholen van de andere schoolbesturen, gelegen op hun grondgebied als die erom verzoeken. Zij mogen geen enkel onderscheid maken tussen de leerlingen, welke scholen die ook bezoeken.

Art. 6. Met sociale voordelen wordt bedoeld:

1° het ochtend- en avondtoezicht buiten de periode van normale aanwezigheid van de leerlingen;

2° het middagtoezicht voor de tijdsduur van maximaal één uur;

3° het ter beschikking stellen van de voor het publiek toegankelijke gemeentelijke infrastructuur, met *uitzondering* van de roerende en onroerende goederen die uitsluitend bestemd zijn voor de organisatie van het gemeentelijk onderwijs;

4° de kosten van de toegang tot het zwembad voor de leerlingen lager onderwijs, indien het zwembad niet behoort tot de gemeentelijke sportinfrastructuur vermeld in punt 3°. De kosten verbonden aan het verstrekken van één schooljaar gratis zwemmen, waar elke leerling lager onderwijs recht op heeft, worden niet als sociaal voordeel beschouwd;

5° het leerlingenvervoer in het basisonderwijs.

Art. 7. Gemeenten die geen onderwijs inrichten, kunnen sociale voordelen toekennen aan alle scholen op hun grondgebied. In dat geval mogen zij geen onderscheid maken tussen de leerlingen, welke scholen die ook bezoeken.

Art. 8. De Vlaamse Regering legt de modaliteiten en de procedure die moet gevolgd worden om sociale voordelen te ontvangen vast, rekening houdend met volgende principes:

1° sociale voordelen mogen geen van de betrokken scholen een concurrentievoordeel of -nadeel opleveren;

2° indien een ouderbijdrage gevraagd wordt, moet deze in verhouding staan tot de geleverde prestaties.

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

* Omzendbrief BaO/2007/05 van 22 juni 2007 betreffende kostenbeheersing in het basisonderwijs.

5.2 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is, rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

De Commissie is op zich niet bevoegd voor beslissingen waarbij de gemeenteraad de omvang bepaalt van de middelen uit de gemeentelijke inkomsten die de gemeente voor het onderwijs bestemt. Wanneer echter de gemeenteraad een bijdrageregeling vaststelt voor ouders en leerlingen in het gemeentelijk onderwijs, treedt de raad onbetwistbaar op als schoolbestuur. Daaruit volgt dat de Commissie bevoegd is om een vraag of een klacht dienaangaande te behandelen.

5.3. Advies

5.3.1 Algemeen

De kosteloosheid van het basisonderwijs zoals dat in internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs is omschreven, houdt in dat er in het door de gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde lager onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Evenmin kunnen er bijdragen worden gevraagd voor kosten die gemaakt worden om een eindterm te bereiken of een ontwikkelingsdoel na te streven. Dat houdt niet in dat aan de ouders nooit geldelijke bijdragen kunnen worden gevraagd.

In aanvulling op het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen de scholen, met het oog op het optimaliseren van het onderwijsaanbod, voor leerlingen onderwijsactiviteiten organiseren die niet noodzakelijk zijn voor het bereiken van de eindtermen en het nastreven van de ontwikkelingsdoelen, zowel binnen als buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen. Sommige van deze activiteiten kunnen zij voor de leerlingen verplichtend stellen. Voor deze bijkomende activiteiten geldt het principe van de kosteloosheid niet. Het decreet basisonderwijs voert op dat punt geen kosteloosheid in, maar beoogt een kostenbeperking te realiseren. Het decreet stelt daarom maximumbedragen vast die de school kan vragen voor een aantal activiteiten die niet noodzakelijk zijn om de eindtermen te bereiken of de ontwikkelingsdoelen na te streven.

Daarnaast kunnen ook bijdragen worden gevraagd voor afzonderlijke dienstverlening (zoals maaltijden, middagtoezicht) die niet verplicht gesteld kan worden. Dergelijke bijdragen moeten in een correcte verhouding staan tot de werkelijke kostprijs van de verleende diensten.

De onderwijsregelgeving bepaalt dat de omvang van de bijdrage ter sprake komt via overleg in de schoolraad en dat er afwijkingen zijn voor minder gegoede ouders. De vergelijking tussen te maken kosten en gevraagde bijdragen dient in eerste instantie te gebeuren in de participatieorganen. Het schoolbestuur dient daarna bij de inschrijving alle ouders via het schoolreglement duidelijk en precies op de hoogte te brengen van de verschillende soorten bijdragen.

5.3.2. Maximumfacturen

Ter zitting geeft de verwerende partij toe dat het schoolbestuur nog geen rekening heeft gehouden met de bepalingen in het decreet basisonderwijs betreffende de dubbele maximumfactuur. De Commissie wijst er op dat sinds schooljaar 2008-2009 de scherpe maximumfactuur van 20/60 euro en de maximumfactuur voor meerdaagse extra-murosactiviteiten van 360 euro voor het hele lager onderwijs geldt. De Commissie insisteert dat het schoolbestuur dringend maatregelen zou nemen om nog in dit schooljaar de decretale bepalingen correct toe te passen. De verwerende partij zegt toe daar werk van te zullen maken.

5.3.3. Gedifferentieerde bijdragen naargelang de woonplaats

De verwerende partij hanteert voor zwemmen, meerdaagse extra-murosactiviteiten, middagen en avondopvang en maaltijden verschillende tarieven naargelang de leerlingen in of buiten de gemeente wonen. Zij verantwoordt dit verschil in behandeling vanuit de gemeentelijke

autonomie. Ook op andere domeinen (bv. museumbezoek, bibliotheekbezoek) kan een gemeente oordelen dat zij lagere tarieven kan toestaan aan personen die door het betalen van gemeentelijke belastingen al op een andere manier hebben bijgedragen aan de betrokken gemeentelijke dienstverlening. De vraag moet worden gesteld in hoever dit correcte uitgangspunt ook voor tegemoetkomingen en dienstverlening in de context van het door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerde gemeentelijk onderwijs kan worden gehandhaafd.

5.3.3.1 Het artikel 76 van het decreet basisonderwijs bepaalt dat bij de aanwending van het werkingsbudget ieder schoolbestuur rekening moet houden met een gelijke behandeling van al zijn gefinancierde of gesubsidieerde scholen en van al zijn leerlingen. Voor zover bij de activiteiten waarvoor een op basis van woonplaats gedifferentieerde bijdrage wordt gevraagd, ook gedeeltelijk een beroep zou worden gedaan op het werkingsbudget, geldt ook hier de regel van de gelijke behandeling.

5.3.3.2. Verschillende bijdragen voor onderwijsactiviteiten

Verwerende partij vraagt voor het schoolzwemmen - het jaar gratis zwemmen niet meegerekend - een bijdrage van de leerlingen die buiten de gemeente wonen, terwijl dit gratis is voor leerlingen van de gemeente. Schoolzwemmen is voor alle leerlingen een verplichte activiteit net als andere lessen van lichamelijke opvoeding. Voor extramurale activiteiten zoals groenklassen, zeeklassen, sneeuwklassen worden op basis van hetzelfde criterium verschillende bijdragen gevraagd. Deze onderwijsactiviteiten zijn niet strikt verplicht. Het gaat niettemin om onderwijsactiviteiten waaraan maximale deelname van alle leerlingen wordt nagestreefd. Hoezeer dit het geval is blijkt uit de verklaring van verwerende partij ter zitting dat groenklassen ook aanleiding kunnen geven tot evaluatie van de leerlingen.

In beide gevallen worden de bijdragen vastgesteld door het gemeentebestuur optredend in zijn hoedanigheid van inrichtende macht van het gemeentelijk onderwijs. De Commissie zorgvuldig bestuur acht het onaanvaardbaar dat een inrichtende macht voor onderwijsactiviteiten zelf een verschil in behandeling onder haar leerlingen zou creëren. Dat de eigen middelen waarover de gemeente als inrichtende macht beschikt afkomstig zijn uit belastingsgelden van gemeenteonderdanen rechtvaardigt nog niet dat de gemeente in de organisatie van haar onderwijs de deelname aan onderwijsactiviteiten afhankelijk zou stellen van verschillende bijdragen gebaseerd op het criterium van de woonplaats. Een inrichtende macht die beslist om onderwijs te organiseren met middelen van de Vlaamse Gemeenschap en met eigen middelen, moet de in dat kader georganiseerde onderwijsactiviteiten voor elke leerling onder gelijke voorwaarden toegankelijk stellen.

Verder is de Commissie zorgvuldig bestuur van oordeel dat gedifferentieerde bijdragen voor de deelname aan sommige onderwijsactiviteiten naargelang de woonplaats van de leerling ook niet te verzoenen zijn met de Vlaamse regelgeving met betrekking tot de beperking van de kosten voor het basisonderwijs.

Sinds schooljaar 2008-2009 worden de kosten van het zwemmen, met uitzondering van het jaar gratis zwemmen, aangerekend op de scherpe maximumfactuur die voor het kleuteronderwijs 20 euro en voor het basisonderwijs 60 euro per jaar bedraagt. Het aanrekenen van een hoger bedrag - of het niet kosteloos maken als dat voor andere leerlingen wel zo is - voor leerlingen die niet in de gemeente wonen, heeft als gevolg dat deze sneller het maximumbedrag zullen bereiken. Hierdoor bestaat het gevaar dat ze aan minder activiteiten

zullen kunnen deelnemen. Een dergelijk verschil in kansen tot participatie in verplichte activiteiten creëren is discriminerend en voor een inrichtende macht onaanvaardbaar.

Sinds schooljaar 2008-2009 geldt voor extramurale activiteiten de minder scherpe maximumfactuur die voor het volledig lager onderwijs 360 euro bedraagt.

Net zoals met betrekking tot het zwemmen is de Commissie van oordeel dat het hanteren van een verschillend bedrag in functie van de woonplaats van de leerling onverenigbaar is met de invoering van de minder scherpe maximumfactuur. Uit de gemeenteraadsbeslissing van 25 april 2002 blijkt dat voor leerlingen die buiten de gemeente wonen die factuur al bij deelname aan één activiteit (sneeuwklas) wordt overschreden zodat voor die leerlingen de deelname aan nog andere activiteiten bemoeilijkt wordt. Maar ook bij aangepaste bedragen en voor andere activiteiten geldt dat verschillende bijdragen naargelang de woonplaats voor de leerlingen een verschil in kansen tot participatie aan onderwijsactiviteiten creëert. Dit kan niet veroorzaakt worden door de inrichtende macht zelf.

5.3.3.3. Middag en avondopvang

Middag- en avondopvang zijn activiteiten die buiten het onderwijsprogramma staan. Het is een dienstverlening die de school aanbiedt en die niet verplicht is. De ouders kunnen er al of niet een beroep op doen en het al dan niet gebruik maken ervan heeft geen weerslag op de schoolprestaties. Deze diensten worden genoten in de context van de school maar maken geen deel uit van de inrichting van het onderwijs zelf.

Het gemeentebestuur kan voor deze dienstverlening rekening houden met het feit dat de daarvoor bestemde middelen afkomstig zijn van door de inwoners van de gemeente betaalde belastingen. Het gemeentebestuur kan in een beoordeling van de prioriteiten voor het gemeentelijk algemeen belang voor deze dienstverlening in schoolverband gedifferentieerde tarieven vastleggen in functie van de woonplaats van het gezin. De Vlaamse regelgeving vraagt wel dat alle bijdragen die van de ouders worden gevraagd, in de schoolraad worden overlegd.

5.3.4. *De Commissie komt tot volgend advies:*

Verwerende partij moet dringend haar beslissingen in overeenstemming brengen met de regelgeving in verband met de maximumfacturen. De maximumbedragen worden in de bestaande besluiten niet gerespecteerd.

Onverminderd de toepassing van artikel 76 van het decreet basisonderwijs, is het hanteren van een verschillend tarief voor onderwijsactiviteiten (zoals schoolzwemmen en extramurale activiteiten) al naar gelang de leerlingen in dan wel buiten de gemeente wonen, onverenigbaar met de verplichting van elke inrichtende macht om alle ouders en leerlingen daarbij gelijk te behandelen. Ook de invoering van de maximumfacturen waarvan het bedrag voor ieder kind hetzelfde is, is niet te verzoenen met een dergelijk verschil in behandeling. Enkel aan leerlingen van buiten de gemeente een vergoeding of een hoger tarief aanrekenen brengt mee dat die leerlingen sneller dan leerlingen die in de gemeente wonen het maximumbedrag zullen bereiken waardoor ze kunnen geremd worden om aan bepaalde door de school geprogrammeerde onderwijsactiviteiten deel te nemen. Een dergelijke behandeling uitgaande van de inrichtende macht is discriminerend.

Voor dienstverlening die geen onderdeel is van het onderwijsaanbod (zoals toezicht en maaltijden) waarvan ouders volledig vrijwillig gebruik kunnen maken, kan er een onderscheid in tarieven zijn naar gelang het gezin al dan niet in de gemeente woont.

Brussel, 8 december 2008

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter